Co zbude z dnešních dokumentů za sto let? Univerzita Karlova má vlastní akreditovaný digitální archiv

English see below

Praha, 11. listopadu 2026 – **Jak uchovat dnešní dokumenty, aby si je mohli přečíst i naši potomci za sto nebo dvě stě let? A jak zajistit, aby se neztratily ani vzácné historické archiválie, které už dnes existují jen v digitální kopii? Univerzita Karlova na tyto výzvy reaguje vlastním digitálním archivem, který má od listopadu 2026 oficiální akreditaci od Ministerstva vnitra ČR. Je tak první českou vysokou školou, která toto oprávnění získala.**

Archiv Univerzity Karlovy uchovává dokumenty sahající až do poloviny 14. století. Kdyby se všechny jeho papírové archiválie vyskládaly vedle sebe, vytvořily by více než devět kilometrů dlouhou řadu. Navíc stále přibývají, dnes zejména v podobě digitálních dokumentů, například diplomových prací, fotografií a dalších materiálů vznikajících při činnosti univerzity. UK má proto i digitální archiv, který kromě nových dokumentů bezpečně ukládá také digitalizované historické archiválie, například středověké listiny nebo dokumenty významných osobností spojených s UK. Aktuálně v něm univerzita uchovává přibližně 7,5 terabytů dat, do budoucna počítá s kapacitou 20 až 30 terabytů.

„Digitální archiv je určený primárně pro dokumenty a informace s trvalým historickým významem, které v digitální podobě již vznikly, tedy produkty soudobého elektronického fungování univerzity. Ukládáme do něj však i digitalizované historické archiválie, které jsou součástí našeho ‚papírového a pergamenového' archivu, tedy například digitalizované středověké listiny či doklady o studiu významných osobností na univerzitě, jako byli nobelisté Jaroslav Heyrovský či manželé Coriovi. Naším cílem je zachovat historickou kontinuitu univerzity," říká vedoucí Archivu UK Petr Cajthaml.

Všechny uložené materiály budou v budoucnu přístupné prostřednictvím nové webové badatelny nejen studujícím a badatelům z univerzity, ale i široké veřejnosti. *„Velkou výhodou vlastního digitálního archivu je, že umožňuje Univerzitě Karlově přímý a rychlý přístup ke svým archiváliím, což u písemností uložených v Národním digitálním archivu neplatí,"* dodává Petr Cajthaml.

Získání akreditace digitálního archivu předcházelo náročné posuzování ze strany Ministerstva vnitra. Univerzita musela prokázat mimo jiné fyzickou a technickou bezpečnost svých úložišť, odborné a personální zajištění provozu i schopnost předat archivovaná data jinému digitálnímu archivu. Samotné uložení dat totiž k jejich dlouhodobému uchování nestačí. Technologie se vyvíjejí, datová média zastarávají a některé formáty mohou časem přestat být čitelné. Digitální archiv proto využívá několik nezávislých úložišť na geograficky oddělených místech a kombinuje různé technologie: disková pole a nepřepisovatelné magnetické pásky. Jedno ze vzdálených úložišť se nachází v prostorách Lékařské fakulty UK v Plzni.

„Digitální archiv není jen místo, kam se uloží soubory. Je to komplexní systém, který musí zajistit jejich bezpečnost, průběžnou kontrolu i zachování čitelnosti informací v dlouhodobém horizontu. Vyžaduje to nejen odpovídající technologie, ale také každodenní odbornou péči," vysvětluje manažer projektu Zdeněk Vašek.

Digitální archiv Univerzity Karlovy je po Vojenském archivu teprve druhým českým digitálním archivem, který akreditaci od ministerstva vnitra získal. Univerzita začala vlastní digitální archiv budovat v roce 2018. První část systému byla zprovozněna v roce 2021 a v roce 2022 projekt uspěl v soutěži IT projekt roku, kde získal oborovou cenu za přínos k dlouhodobému uchovávání informací. V následujících letech univerzita dokončila části systému zajišťující nezávislé a bezpečné uložení ve více lokalitách a funkcionality pro ochranu informačního obsahu digitálních archiválií a v roce 2025 zprovoznila vzdálené úložiště v Plzni. Žádost o akreditaci archivu podala v prosinci loňského roku a evaluace trvala téměř celý rok.

Protože digitální archivnictví v dnešní podobě je poměrně mladým oborem, bylo při jeho budování potřeba rozvíjet také odborné standardy a metodiky pro celou Českou republiku. Experti z Archivu UK se na jejich tvorbě podíleli a své zkušenosti sdíleli i s dalšími institucemi, které připravují vlastní digitální archivy. Díky tomu dnes Univerzita Karlova patří k předním českým pracovištím na poli digitální archivace.

Tisková zpráva ke stažení zde .

Přečtěte si také rozhovor s vedoucím Archivu UK Petrem Cajthamlem v magazínu UK Forum: Prokázali jsme schopnost uchovat digitální archiválie

What will remain of today's documents in a hundred years? Charles University has its own accredited digital archive

Prague, 11 November 2026 – **How can we preserve today's documents so that our descendants will still be able to read them in a hundred or even two hundred years? And how can we ensure that valuable historical records, which now exist only as digital copies, are not lost? Charles University is addressing these challenges with its own digital archive, which received official accreditation from the Czech Ministry of the Interior in November 2026. It is the first Czech university to have been granted this accreditation.**

The Archive of Charles University preserves documents dating back to the mid-14th century. If all its paper records were laid out end to end, they would stretch for more than nine kilometres. The collection continues to grow, today mainly through digital documents such as theses, photographs and other materials created in the course of the University's activities. Charles University therefore also operates a digital archive, which securely stores not only newly created digital documents but also digitised historical records, including medieval charters and documents relating to notable figures associated with the University. It currently holds approximately 7.5 terabytes of data, with a planned capacity of 20 to 30 terabytes.

"The digital archive is primarily intended for documents and information of lasting historical significance that were originally created in digital form – the products of the University's modern electronic operations. However, we also store digitised historical records that form part of our 'paper and parchment' archive, including digitised medieval charters and records of the studies of prominent figures at the University, such as Nobel Prize laureate Jaroslav Heyrovský and Nobel laureates Ir?ne and Frédéric Joliot-Curie. Our aim is to preserve the historical continuity of the University," says Petr Cajthaml, Head of the Archive of Charles University.

In the future, all the materials will be accessible through a new online research portal, open not only to Charles University students and researchers but also to the general public. *"One of the major advantages of having our own digital archive is that it gives Charles University direct and quick access to its archival records, which is not the case with documents stored in the National Digital Archive,"* adds Petr Cajthaml.

The accreditation process involved a rigorous assessment by the Czech Ministry of the Interior. The University had to demonstrate, among other things, the physical and technical security of its storage facilities, the professional and staffing arrangements for operating the archive, and its ability to transfer archived data to another digital archive. Simply storing data is not enough to preserve it in the long term. Technologies evolve, storage media become obsolete and some file formats may eventually become unreadable. The digital archive therefore uses several independent storage facilities at geographically separate locations and combines different technologies: disk arrays and non-rewritable magnetic tapes. One of the remote storage facilities is located at the Charles University Faculty of Medicine in Plzeň.

"A digital archive is not simply a place where files are stored. It is a comprehensive system that must ensure their security, continuous monitoring and the long-term preservation of the information they contain. This requires not only appropriate technology but also ongoing professional care," explains Zdeněk Vašek, Digital Archive Project Manager.

The Charles University Digital Archive is only the second digital archive in the Czech Republic to receive accreditation from the Ministry of the Interior, following the Military Archives. The University began developing its own digital archive in 2018. The first part of the system was launched in 2021, and in 2022 the project reached the finals of the IT Project of the Year competition, where it received a specialist award for its contribution to the long-term preservation of information. In the following years, the University completed further components of the system, ensuring independent and secure storage across multiple locations and protecting the information content of digital records. In 2025, a remote storage facility was launched in Plzeň. The University submitted its accreditation application in December 2025, and the assessment process took almost a year.

As digital archiving in its current form is a relatively new field, developing the archive also involved helping to establish professional standards and methodologies for the Czech Republic as a whole. Experts from the Charles University Archives contributed to their development and shared their experience with other institutions working on their own digital archives. Charles University has thus become one of the leading Czech institutions in the field of digital preservation.

Kontakt pro média/Media contact:
Mgr. Michaela Lagronová
Tisková mluvčí / Spokesperson
Mob.: +420 602 304 708
E-mail: komunikace@cuni.cz
Univerzita Karlova

- založena v roce 1348

- 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové a 1 v Plzni)
- 8 800 zaměstnankyň a zaměstnanců
- 55 000 studentek a studentů
- 10 000 absolventek a absolventů ročně
- 34 000 účastnic a účastníků kurzů celoživotního vzdělávání ročně
- 92. místo v žebříčku *QS World University Rankings: Europe 2026*

Charles University

- founded in 1348
- 17 faculties (14 in Prague, 2 in Hradec Králové and 1 in Plzeň)
- 8,800 staff members
- 55,000 students (academic year 2025/2026)
- 10,000 graduates per year
- 34,000 participants in lifelong learning courses per year
- 92nd place in the QS World University Rankings: Europe 2026